

"...Υπάρχει αυτή η αντίφαση. Θέλουν το Θεό αλλά θέλουν και την ανθρωπότητα.

Επιμένουν να συνενώνουν δύο όρους που, μόλις χωριστούν, δεν μπορούν πια να συναντηθούν παρά μόνο για ν'αλληλοκαταστραφούν.

Λένε με μια ανάσα : "Ο Θεός και η ελευθερία του ανθρώπου", "ο Θεός και η αξιοπρέπεια και η δικαιοσύνη και η αδελφότητα και η ευημερία των ανθρώπων" χωρίς να νοιαστούν για τη μοιραία λογική, σύμφωνα με την οποία, **αν υπάρχει Θεός, αναγκαστικά είναι ο αιώνιος, ο ανώτατος, ο απόλυτος αφέντης και αν ο αφέντης αυτός υπάρχει, τότε ο άνθρωπος είναι σκλάβος.**

Αλλά, αν είναι σκλάβος, τότε δεν είναι προσιτή γι'αυτόν ούτε η δικαιοσύνη, ούτε η φιλοσοφία, ούτε η αδελφότητα, ούτε η ευημερία. Μάταια και αντίθετα από κάθε λογική και κάθε ιστορική εμπειρία, θα παρουσιάσουν το Θεό τους διαπνεόμενο από την πιο τρυφερή αγάπη για την ανθρώπινη ελευθερία.

Ένας αφέντης, ό,τι και αν κάνει, όσο φιλελεύθερος και αν θέλει να φανεί, παραμένει πάντα αφέντης και η υπαρχή του αναγκαστικά σημαίνει δουλεία για όλους εκείνους που βρίσκονται κάτω από αυτόν. Έτσι, εάν υπήρχε Θεός, ένας μόνο τρόπος θα υπήρχε για να εξυπηρετήσει την ανθρώπινη ελευθερία, να έπαυε να υπάρχει.

Επειδή αγαπώ και επιθυμώ βαθιά την ανθρώπινη ελευθερία και τη θεωρώ σαν απόλυτη προϋπόθεση για κάθε τί που λατρεύουμε και σεβόμαστε στην ανθρωπότητα, αντιστρέφω τη φράση του Βολταίρου και λέω πως, αν ο Θεός υπήρχε πραγματικά, θα έπρεπε να τον εξαφανίσουμε (...)".

"...ο άνθρωπος αποδίδει στο Θεό όλες τις ιδιότητες, τις δυνάμεις και τις αρετές που διαδοχικά ανακαλύπτει μέσα ή έξω από αυτόν.(...) ο Θεός είναι [σαν ανώτατο όν] απόλυτα κενός από κάθε προσδιορισμό και κάθε περιεχόμενο, είναι γυμνός, ένα τίποτα, όπως το μηδέν. (...) στη θρησκευτική όμως φαντασία του εμφανίζεται σαν άρχοντας και Κύριος.

Συνεπάγεται, λοιπόν, ότι ο Θεός είναι ο απόλυτος σκυλευτής και ότι, επειδή **ο ανθρωπομορφισμός είναι η ίδια η ουσία κάθε θρησκείας**, ο ουρανός, που θεωρείται η κατοικία των θάνατων Θεών, δεν είναι τίποτα άλλο από έναν άπιστο καθρέφτη που αντανακλά στον θρησκευόμενο άνθρωπο την ίδια την εικόνα του αντεστραμμένη και εξογκωμένη (...)"

"...Ο Χριστιανισμός είναι η πιο αντιπροσωπευτική Θρησκεία, επειδή ακριβώς παρουσιάζει και φανερώνει, σ'όλη την έκτασή της, τη φύση, την καθαρή ουσία κάθε θρησκευτικού συστήματος που είναι η πτώχευση, η υποδούλωση και η εκμηδένιση της ανθρωπότητας προς όφελος της θεότητας.

Εφόσον ο Θεός είναι το παν, ο πραγματικός κόσμος και ο άνθρωπος δεν είναι τίποτα. Εφόσον ο Θεός είναι η αλήθεια, η δικαιοσύνη, το αγαθό, η δύναμη και η ζωή, ο άνθρωπος είναι το ψέμα, η αδικία, το κακό, η ασχήμια, η αδυναμία και ο θάνατος. Εφόσον ο Θεός είναι ο Κύριος, ο άνθρωπος είναι ο σκλάβος. Ανίκανος να βρει μέσα από τον ίδιο του τον εαυτό τη δικαιοσύνη, την αλήθεια και την αιώνια ζωή, δεν μπορεί να φθάσει εκεί παρά μόνο με τη θεία αποκάλυψη.

Αλλά όποιος λέει αποκάλυψη, εννοεί μεσσίες, προφήτες, ιερείς και νομοθέτες που αποκαλύπτουνεμπνεόμενοι από τον ίδιο τον Θεό. Και αυτοί εδώ, αφού αναγνωριστούν σαν αντιπρόσωποι του Θεού πάνω στη Γη, σαν άγιοι διδάσκαλοι της ανθρωπότητας, προορισμένοι από τον ίδιο το Θεό να την κατευθύνουν στο δρόμο της σωτηρίας, πρέπει αναγκαστικά να ασκούν απόλυτη εξουσία. **Όλοι οι άνθρωποι τους οφείλουν μια παθητική και απεριόριστη υποταγή. Γιατί απέναντι στη θεική Λογική δεν υπάρχει ανθρώπινη λογική που να μπορεί να της εναντιωθεί**, ούτε επίγεια δικαιοσύνη ενάντια στη δικαιοσύνη του Θεού. Αφού οι άνθρωποι είναι σκλάβοι του Θεού, πρέπει να είναι και σκλάβοι της Εκκλησίας και του Κράτους, εφόσον αυτό καθαγιάζεται από την Εκκλησία (...).

Ανεξάρτητα λοιπόν από το αν αυτό δυσαρεστεί τους μεταφυσικούς και τους θρησκευόμενους ιδεαλιστές, φιλοσόφους, πολιτικούς ή ποιητές, η ιδέα του Θεού σημαίνει την απάρνηση της ανθρώπινης λογικής και δικαιοσύνης ' είναι η πιο αποφασιστική απάρνηση της ανθρώπινης ελευθερίας και αναγκαστικά καταλήγει στη δουλεία των ανθρώπων, τόσο στη θεωρία όσο και στην πρακτική (...).

Αν υπάρχει Θεός, ο άνθρωπος είναι σκλάβος. Ο άνθρωπος όμως μπορεί και πρέπει να είναι ελεύθερος. Λοιπόν, δεν υπάρχει Θεός. Προκαλώ οποιονδήποτε να βγει από τον κύκλο αυτό και να διαλέξει".

"...Η αληθινή, πραγματική αγάπη, έκφραση μιας αμοιβαίας και σταθερής ανάγκης, δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο μεταξύ ίσων. Η αγάπη του ανώτερου για τον κατώτερο είναι η εκμηδένιση, η καταπίεση, η περιφρόνηση, είναι ο εγωισμός, η αλαζονεία, η ματαιοδοξία που θριαμβεύουν μέσα στο αίσθημα του μεγαλείου που θεμελιώνεται πάνω στην ταπείνωση του άλλου. Η αγάπη του κατώτερου για τον ανώτερο είναι ο εξευτελισμός, ο φόβος και οι ελπίδες του σκλάβου που περιμένει από τον αφέντη του την ευτυχία ή την δυστυχία.

Τέτοιος είναι ο χαρακτήρας αυτής της υποτιθέμενης αγάπης του Θεού για τους ανθρώπους και των ανθρώπων για τον Θεό. Είναι ο δεσποτισμός του ενός και η δουλεία του άλλου". (M.Bakunin)

Ο όρος **δημοκρατία** έχει εκπορευθεί στον δυτικό κόσμο μας. Ετυμολογικά : το **‘κράτος του δήμου’**, η εξουσία του λαού, εγκεγραμμένη στα συντάγματα των δυτικών χωρών με το όνομα της λαϊκής κυριαρχίας. Αφήνοντας κατά μέρος την υποκρισία αυτής της φράσης, ας στηριχτούμε στο γράμμα της.

Ο λαός είναι κυρίαρχος, δηλαδή ο λαός κάνει τους νόμους και τον Νόμο, η κοινωνία κάνει τους θεσμούς της και τον θεσμό της, είναι **αυτόνομη, αυτοθεσμίξιμη φανερά και ρητά, η ίδια θέτει τους κανόνες της, τις αξίες της, τις σημασίες της** (Κ.Καστοριάδης). Αυτή η αυτονομία ή αυτή η ελευθερία, η οποία και συνεπάγεται και πρϋποθέτει την αυτονομία ή την ελευθερία των ατόμων και είναι ταυτοχρόνως αδύνατη χωρίς αυτήν την τελευταία πρέπει να αποτελεί κεντρικό στόχο του πολιτικού μας προτάγματος. Αλλά αυτή η αυτονομία, σε τελευταία ανάλυση, στηρίζεται απάνω στον συλλογικό νόμο.

Η πραγματική **ατομική ελευθερία**, όχι η φιλοσοφική ή η ψυχική αλλά η ελευθερία που μπορούμε να πραγματώσουμε μέσα στην ατομική μας ζωή και στην κοινωνική μας πράξη, **πρέπει να είναι αντικείμενο απόφασης και κατοχύρωσης από ένα νόμο που κανένα άτομο δεν θα μπορούσε μόνο του ούτε να θέσει ούτε να κυρώσει**. Και μέσα στο πλαίσιο αυτού του νόμου το άτομο μπορεί με την σειρά του να προσδιορίσει και να ορίσει τους κανόνες, τις αξίες, τις σημασίες, πάνω στους οποίους και με τους οποίους θα προσπαθήσει να διατάξει τη δική του ζωή και να της δώσει ένα νόημα. Αυτή η αυτονομία, αυτή η ρητή αυτοθέσμιση, που αναδύεται για πρώτη φορά στις **ελληνοτικές δημοκρατικές πόλεις**, σημειώνει τη ρήξη που συνεπάγεται η δημιουργία της δημοκρατίας με όλα τα προηγούμενα κοινωνικο - ιστορικά καθεστάτα, που είναι καθεστάτα μιας **θεσμισμένης ετερονομίας** : σ' αυτά, δηλαδή, πηγή και θεμέλιο του νόμου, κάθε κανόνα, κάθε αξίας και κάθε σημασίας, τίθενται ως **υπερβατικά** σε σχέση με την κοινωνία. Είτε υπερβατικά με μιαν απόλυτη έννοια, όπως στις μονοθεϊστικές κοινωνίες, είτε υπερβατικά σχετικά με την πραγματικότητα της ζωντανής κοινωνίας, όπως αυτό γίνεται στις πρωτόγονες κοινωνίες , σ' αυτές που στηρίζουν την θέσμισή τους πάνω σε μύθους. Αυτή η ετερονομία , συμβαδίζει, με την **περίφραξη της σημασίας**. Δηλαδή ο λόγος του Θεού ή οι διατάξεις που έθεσαν οι πρόγονοί μας είναι ασυζήτητοι και έχουν καθοριστεί μια φορά για πάντα. Αυτό στις ετερόνομες κοινωνίες ισχύει επίσης για τα άτομα. Το νόημα της ζωής τους είναι δοσμένο, κανονισμένο εκ των προτέρων, επομένως εγγυημένο. **Καμία αμφισβήτηση των θεσμών, καμία αμφιβολία πάνω στις αξίες, στο θεμιτό των πράξεων**. Συνεπάγεται λοιπόν ότι όχι μόνο το φιλοσοφικό ή το πολιτικό ερώτημα, αλλά και το ζήτημα το αισθητικό ή το πρόβλημα το ηθικό είναι επίσης κλεισμένο εκ των προτέρων. Αυτό που πρέπει να κάνει κανείς σε κάθε περίπτωση **υπαγορεύεται**, χωρίς δυνατή έφεση από το νόμο και τους συλλογικούς κανόνες.

Τα έργα αυτών των **ετερόνομων** κοινωνιών βρίσκονται πάντα μέσα στον ορίζοντα των *θεσμισμένων φαντασιακών σημασιών*, είναι πάντα, σε τελευταία ανάλυση, **συντεταγμένα με το θείο, με το ιερό, με το άγιο**, είτε τα πάρουμε απλώς είτε ως πολιτικά, και αυτά έργα ενισχύουν τις θεσμισμένες σημασίες. Το κοινό τους βρίσκει μέσα σ' αυτά την επιβεβαίωση και τον εκθειασμό των δικών του σημασιών και των δικών του αξιών, που είναι απλώς οι συλλογικές και παραδοσιακές αξίες.

Το σημείο επαφής της φιλοσοφίας με την δημοκρατία : δεν υπάρχει σημασία στο ε ί ν α ι σαν κρυμμένος θησαυρός που πρέπει να εξευρεθεί, ούτε μέσα στον κόσμο, ούτε μέσα στην ιστορία, ούτε μέσα στην προσωπική μας ζωή, *αλλά εμείς δημιουργούμε την σημασία και το νόημα πάνω στη βάση αυτού που δεν έχει βάση*, στηριζόμενοι στο απύθμενο, και μ' αυτόν τον τρόπο εμείς δίνουμε μορφή στο χάος, με την σκέψη μας, με την πράξη μας, με τα έργα μας, και συνεπώς αυτή η σημασία δεν έχει καμιά εγγύηση που να της είναι εξωτερική.

Αυτόνομη Προτοβουλία